

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
Relationships Between Quality of Working Life among Teachers and the
Effectiveness of Private Islamic Schools in Songkhla Province, Southern Border
Provinces Special Development Zone

อนันต์ ชลเขตต์^{1*}, นีรันตร์ จุลทรัพย์² และ จรัส อติวิททยาภรณ์²

Anun Cholkat^{1*}, Niran Chullasap² and Charas Atiwitthayaporn²

นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่^{1*},
หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่²

Master of Education Degree, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Hatyai University^{1*},
Department of Educational Administration, Faculty of Education, Hatyai University²

(Received: July 7, 2021; Revised: August 9, 2021; Accepted: August 23, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน วิเคราะห์โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่าระหว่าง 0.50-1.00 หาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.70 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก (M=3.87, S.D.=0.55) ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (M=3.87, S.D.=0.55) และคุณภาพชีวิตการทำงานของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .863

ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ควรมีการปฏิบัติงานและความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ มีชุดคุ้มครองเมื่อปฏิบัติหน้าที่นอกสถานศึกษา ส่งเสริมการฝึกอบรม การเพิ่มทักษะและกระบวนการสอนให้กับครู มีการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของบุคลากร

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ประสิทธิผล โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: anun1533500111@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 08-0861-3112)

Abstract

The objectives of this research were to study levels of; 1) the quality of working life of teachers in private Islamic schools, 2) the effectiveness of private Islamic schools, and 3) the relationship between the quality of working life among teachers and the effectiveness of private Islamic schools. The sample was 234 teachers working in private Islamic schools in Songkhla province in the Southern Border Provinces Special Development Zone in the academic year 2019. The research tool was a questionnaire. Its content validity was verified by five experts; the Index of Item Objective Congruence values (IOC) ranged between 0.50 – 1.00. To test the reliability, the revised questionnaire was used in a pilot study with 30 teachers who were similar to the sample group, and tested using Cronbach's alpha coefficient obtaining a value of .70. Data were analyzed using frequency, percentages, means, standard deviations, and Pearson's Correlation Coefficient.

This research found that the quality of working life among teachers in the Islamic – Private Schools was at a high level ($M=3.87$, $S.D.=0.55$). Overall, effectiveness of Islamic – Private Schools in Songkhla Province was at a high level ($M=3.87$, $S.D.=0.55$). The quality of working life had a highly positive relationship with the effectiveness of the Islamic – Private Schools at .01 levels of significance ($r=.863$).

Per findings, working and living standards of teachers in Islamic –Private Schools should be appropriate for the local economic conditions with safety of life and property as a priority. In addition, teachers' training should be provided to enhance their teaching skills as well as salary and the professional promotion for a better life.

Keywords: Quality of Working Life, Teachers, Effectiveness, Private Islamic Schools

บทนำ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 พัฒนา มาจาก “ปอเนาะ” ปี พ.ศ.2504-2514 สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม ตามมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ซึ่งส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนทาง อิสลามศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวง ศึกษาธิการ และอีกส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนทางอิสลามศึกษาตาม หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่ไปด้วย แต่สภาพความพร้อมทั้งบุคลากรและระบบการจัดการเรียนรู้อยู่ไม่ เข้าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะยกระดับสู่การเป็นโรงเรียนตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียน เอกชน พ.ศ.2525 2) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้จะจัดสอนอิสลามศึกษา และวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ (สาระ วันละเบาะ, 2556) หลักสูตรที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน ปัจจุบันมี 2 หลักสูตร ดังนี้ 1) หลักสูตรวิชาสามัญ คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาใช้เวลาเรียน 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียน 3 ปี 2) หลักสูตรอิสลามศึกษา คือ หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยแบ่งเป็นระดับอิสลามศึกษาตอนต้นใช้เวลาเรียน 6 ปี ระดับอิสลามศึกษาตอนกลางใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับอิสลามศึกษาตอนปลายใช้เวลาเรียน 3 ปี (มุฮัมมัด มะลี, 2560) สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการการศึกษาเอกชนทั้งในระบบและนอกระบบ โดยให้เป็นไปตามนโยบาย

และมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นแก่ประชากรวัยเรียน ตั้งแต่ระดับประถมวัย ถึงระดับอุดมศึกษา วิสัยทัศน์ คือ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา เอกชนในระบบ และนอกระบบให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แห่งชาติ เน้นความรู้คู่คุณธรรม มุ่งเน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและชุมชน สร้างเสริมสันติสุข ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่สากลยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเอกชนสู่มาตรฐานสากล พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มุ่งเน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ มีการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่น ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4, 2562) โรงเรียนเป็นองค์กรที่จัดการศึกษาซึ่งมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการ การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น ประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน บุคคลที่มีบทบาทสำคัญเพื่อพัฒนาคน คือ “ครู” ซึ่งเป็นข้าราชการที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติอย่างยิ่ง เนื่องจากประเทศชาติจะเจริญได้นั้น ส่วนหนึ่งย่อมอยู่ที่การทำงานของครู ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการสร้างคนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ ครูต้องมีคุณลักษณะที่ดีคือ มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอุดมการณ์และวิญญานของความเป็นครู เพราะคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ย่อมส่งผลให้การทำงานในหน้าที่ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐฐา แดงกำ, 2560)

จากสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของบุคลากรทางการศึกษา ทำให้บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน (ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี, อาริลักษณ์ พูลทรัพย์, และคุณธิดา เลิศพิพัฒน์, 2550) หากสถานการณ์ยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรุนแรงมากขึ้น บุคลากรทางการศึกษาต้องทำงานในภาวะที่เสี่ยงอยู่ทุกวัน การที่จะทุ่มเททำงานอย่างเต็มกำลังก็ทำได้ระดับหนึ่ง (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2550) ประกอบกับนักเรียนไม่มีโอกาสเสริมหรือเรียนเพิ่มเติม สถานที่เรียนขาดความพร้อม สื่ออุปกรณ์ การเรียนมีไม่เพียงพอ ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และทำให้ครูที่มีประสบการณ์สอนมีขีดความสามารถไม่กล้าอยู่ในพื้นที่ การเดินทางเข้าไปในเขต ติดตาม ประเมินผล ทำได้น้อย การที่หน่วยบริหารไม่สามารถเข้าไปถึงโรงเรียนจึงนำมาสู่ผลกระทบที่รุนแรงทั้งในด้านความมั่นคงและประสิทธิภาพจัดการศึกษา (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552) ดังนั้น สถาบันการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงส่งเสริมให้มีแนวทางการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนทางการศึกษา ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ความสามารถในการสอน และมีผลงานวิจัยในการช่วยแก้ปัญหา เพื่อลดความรุนแรงของสถานการณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมให้บุคลากรทางการศึกษาได้มีชีวิตอย่างยั่งยืน ตลอดจนคุณภาพชีวิตทางด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 52

จากการศึกษานโยบายของภาครัฐรวมถึงสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิต

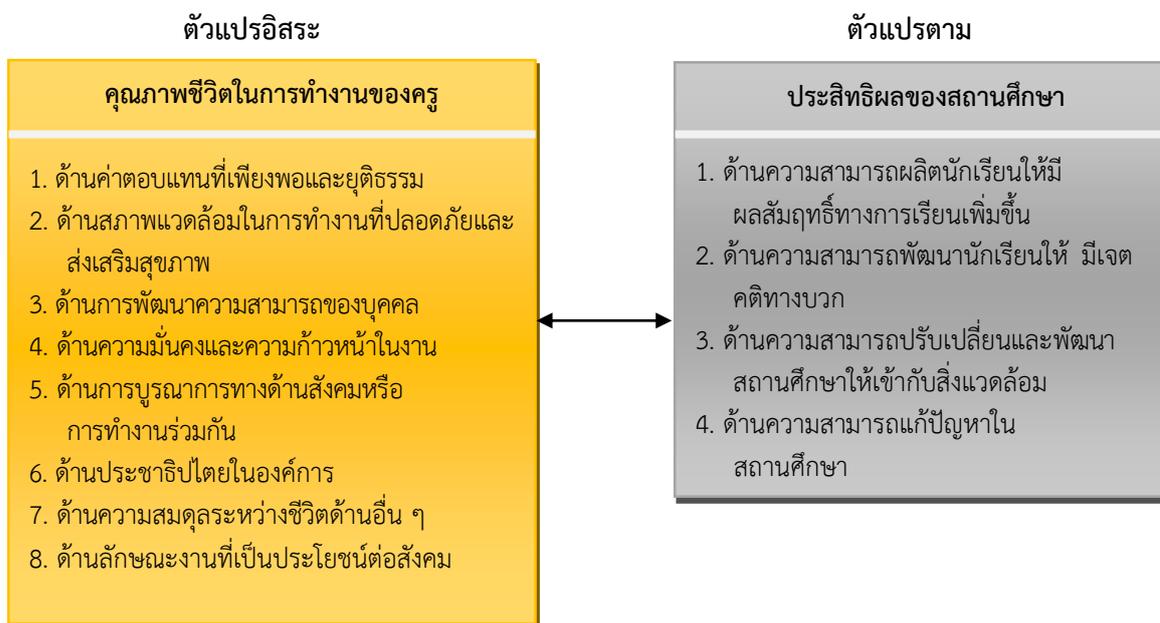
ของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งผู้บริหารการศึกษา และส่งเสริมการบริหารงานบุคคล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กรอบแนวคิดของ (Walton, 1974, อ้างถึงใน ปวีตรา ไหว้พรหม, 2556) และกรอบแนวคิดของ (Mott, 1972 อ้างถึงใน อนงค์ อัจจงทอง, 2557)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 โรงเรียน ในอำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 580 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ยุทธ ไทยวรรณ, 2561) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 ตัวอย่าง สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยแบ่งชั้นตามอำเภอ (Proportionate Stratified Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีองค์ประกอบ 8 ด้าน โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน จากข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ มากที่สุดเท่ากับ 5, มากเท่ากับ 4, ปานกลางเท่ากับ 3, น้อยเท่ากับ 2, และน้อยที่สุดเท่ากับ 1

สำหรับเกณฑ์ประเมินค่าระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับมาก

2.61 – 3.40 หมายถึง ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง ครูมีคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับส่วนเกณฑ์ประเมินค่าประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิผล อยู่ในระดับมากที่สุด

3.41 – 4.20 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก

2.61 – 3.40 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิผล อยู่ในระดับปานกลาง

1.81 – 2.60 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิผล อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.80 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิผล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาได้ค่า IOC (Index of Item objective Congruence : IOC) โดยแต่ละข้อต้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2550) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำไปใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามจากการทดลองเอามาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการวัดความคงที่ภายใน (Internal Consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) หรือค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมอยู่ที่ระดับสูงกว่า 0.70 ขึ้นไป (ยุทธ ไทยวรรณ, 2561) นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดที่เก็บคืนมา นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลคุณภาพชีวิตการทำงานของครู และประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา โดยแจ้งวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการส่งแบบสอบถามทุกฉบับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยไม่ระบุชื่อของผู้ให้ข้อมูล รายงานการวิจัย นำเสนอผลโดยรวม จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ทั้งต่อบุคคลและองค์กร

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 79.91 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.29 และส่วนใหญ่ มีที่ตั้งของสถานศึกษาอยู่อำเภอจะนะ คิดเป็นร้อยละ 61.97

ตอนที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

คุณภาพชีวิตการทำงานของครู	M	S.D.	แปลผล
1. ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.98	0.52	มาก
2. ด้านการบูรณาการทางด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	3.90	0.57	มาก
3. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตด้านอื่นๆ	3.89	0.52	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	3.87	0.56	มาก
5. ด้านประชาธิปไตยในองค์กร	3.85	0.53	มาก
6. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	3.85	0.54	มาก
7. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	3.82	0.58	มาก
8. ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน	3.81	0.56	มาก
โดยรวม	3.87	0.55	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=3.87$, $S.D.=0.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ($M=3.98$, $S.D.=0.52$) รองลงมา คือ

ด้านการบูรณาการทางด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน (M=3.90, S.D.=0.57) ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตด้านอื่น ๆ (M=3.89, S.D.=0.52) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ (M=3.87, S.D.=0.56) ด้านประชาธิปไตยในองค์กร (M=3.85, S.D.=0.53) ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม (M=3.85, S.D.=0.54) และด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล (M=3.82, S.D.=0.58) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน (M=3.81, S.D.=0.56)

ตอนที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	M	S.D.	แปลผล
1. ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก	3.89	0.56	มาก
2. ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	3.88	0.55	มาก
3. ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	3.87	0.55	มาก
4. ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	3.84	0.55	มาก
โดยรวม	3.87	0.55	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M=3.87, S.D.=0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (M=3.89, S.D.=0.56) รองลงมาคือ ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (M=3.88, S.D.=0.55) และด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น (M=3.87, S.D.=0.55) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (M=3.84, S.D.=0.55)

ตอนที่ 4 คุณภาพชีวิตการทำงานของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .863 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

คุณภาพชีวิตการทำงานของครู	ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม			
	r	Sig.	ทิศทางความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	.715	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
2. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	.664	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
3. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	.676	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
4. ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน	.642	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
5. ด้านการบูรณาการทางด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	.768	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
6. ด้านประชาธิปไตยในองค์กร	.697	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตด้านอื่น ๆ	.691	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
8. ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	.741	.000**	เชิงบวก	ค่อนข้างสูง
โดยรวม	.863	.000**	เชิงบวก	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากแนวคิดของ Walton (1975) เป็นลักษณะการทำงานที่ตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของบุคคล โดยพิจารณาคุณลักษณะแนวทางความเป็นบุคคล สภาพตัวบุคคล หรือสังคม เรื่องสังคมขององค์การที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จ ซึ่งสามารถวัดได้จากเกณฑ์ชี้วัด 8 ประการ สอดคล้องกับการศึกษาของมูตีดา เครือวัลย์ (2555) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแกลงบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแกลงบุรีพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากแนวคิดของ Mott (1972) ได้เสนอองค์ประกอบที่จะประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของทวีศักดิ์ ชันติยะ (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .863 ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงานของ Walton (1975) และแนวคิดประสิทธิผลของ Mott (1972) มาใช้สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ในครั้งนี้ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา มุ่งเน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ มีการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของกรองกาญจน์ เอกพิพัฒน์วงศ์ (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสตูล ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสตูล ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู ควรให้การปฏิบัติงานและความเป็นอยู่มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ จัดชุดคุ้มครองเมื่อปฏิบัติหน้าที่นอกสถานศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ส่งเสริมการฝึกอบรม เพิ่มทักษะให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรความเป็นธรรม มีการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ มีวัสดุอุปกรณ์อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนที่เพียงพอ และควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึที่ดีต่อการเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการศึกษาครั้งนี้ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก

References

- กรองกาญจน์ เอกพิพัฒน์วงศ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ยะลา กระทรวงศึกษาธิการ, ปัตตานี.
- กัลยา วานิชย์บัญชา และจิตา วานิชย์บัญชา. (2558). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐธา แดงกำ. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวีศักดิ์ ชันติยา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2550). การประเมินการใช้หลักสูตรโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปวีตรา ไหว้พรหม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงาน กับความสุขของบุคลากร กรณีศึกษาองค์การเภสัชกรรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 74/ ก/หน้า 1/19 สิงหาคม 2542 สืบค้นจาก <https://www.udon4.go.th/wp-content/uploads/2020/05/NationalEducation.pdf>
- มุกิตา เครือวัลย์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- มูฮัมหมัด มะลี. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบควิชาสามัญสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. วิจัยแห่งยุค 4.0 ในสังคมพหุวัฒนธรรมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 43. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2561). สถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2550). ครูกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย. สืบค้นจาก <http://media.thaigov.go.th/pageconfig/viewcontent/viewcontent.asp?pageid=471>

- ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี, อารีลักษณ์ พูลทรัพย์ และดุชนัดดา เลิศพิพัฒน์. (2550). *ยุทธศาสตร์สันติวิธีภาคประชาชนจังหวัดชายแดนใต้*. ปัตตานี: สถาบันสันติวิธี
- สาระ หวันละเป๊ะ. (2556). *การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนงค์ อัจจงทอง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมชัยภูมิ เขต 2. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(2), 153-163.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.